

Socialdepartementet

Socialstyrelsen
106 30 Stockholm

Uppdrag angående utbildningsmaterial och utbildningsinsats samt information om samarbetsamtal

---

Regeringens beslut

1. Regeringen beslutar att ge Socialstyrelsen i uppdrag att i samråd med Försäkringskassan och Konsumentverket ta fram ett utbildningsmaterial som kan erbjudas kommunerna för att kompetensutveckla samtalsledare som leder samarbetsamtal i frågor som rör barns försörjning. Försäkringskassan och Konsumentverket ska bidra med respektive myndighets specialkompetenser. Samråd kan även ske inom ramen för uppdraget med relevanta lokala aktörer, så som t.ex. lokala skuld- och budgetrådgivare. Utbildningsmaterialet ska finnas tillgängligt för kommunerna senast den 1 juni 2014. Socialstyrelsen ska fram till den 31 december 2014 sprida materialet och genomföra utbildningsinsatser utifrån det. Utbildningsmaterialet ska finnas tillgängligt på internet. Socialstyrelsen ska även ansvara för att utbildningsmaterialet förvaltas och att det uppdateras vid behov. I uppdraget ingår att identifiera eventuella behov av ytterligare utbildningsinsatser under 2015.
2. Socialstyrelsen ges vidare i uppdrag att ta fram information om samarbetsamtal som kan finnas allmänt tillgänglig på platser som föräldrar i allmänhet besöker i egenskap av föräldrar, som exempelvis mödra- och barnavårdscentraler, familjecentraler och öppna förskolor.

Socialstyrelsen får för genomförandet av båda uppdragen använda 200 000 kronor under 2013. Kostnaderna ska belasta utgiftsområde 9 Hälsovård, sjukvård och social omsorg, anslaget 5:2 Insatser för att förverkliga konventionen om barnets rättigheter i Sverige, anslagsposten 2 Del till Kammarkollegiet. Medlen utbetalas engångsvis efter rekvisition ställd till Kammarkollegiet. Rekvisitionen ska ske senast den 1 december 2013. Medel som inte har utnyttjats ska återbetalas till Kammarkollegiet senast den 31 mars 2014. Vid samma tidpunkt

ska en ekonomisk redovisning över använda medel lämnas till Kammarkollegiet. Rekvisition, återbetalning och redovisning ska hänvisa till det diarienummer som detta beslut har.

Uppdragen ska delredovisas senast den 16 juni 2014 och slutredovisas senast den 15 december 2014. Redovisningarna ska ske till Regeringskansliet (Socialdepartementet) och hänvisa till det diarienummer som detta beslut har.

Ärendet

Föräldrar till närmare 50 000 barn separerar varje år. I betänkandet Fortsatt föräldrar (SOU 2011:51) från Utredningen om ekonomi och föräldrasamarbete vid särlevnad, den s.k. Särlevandeutredningen, framkom att många föräldrar saknar såväl information och kunskap som råd och stöd i ekonomiska frågor som rör barnet. Bristen på kunskap och stöd i dessa frågor kan enligt utredningen försvåra föräldrarnas samarbete i frågor som rör barnet, och förstärka andra redan pågående konflikter mellan föräldrarna. Det kan dessutom bidra till att barn inte får det underhåll de egentligen är berättigade till.

Kommunen ansvarar för att föräldrar kan erbjudas s.k. samarbetsamtal. Målet för samtalen är dels att föräldrarna ska kunna enas i frågor som rör barnet, dels förbättra föräldrarnas förmåga att samarbeta efter en separation.

Regeringen anser att föräldrarna i ett tidigt skede bör få stöd att komma överens. Genom att fler föräldrar erbjuds samarbetsamtal vid separation kan fler föräldrar få hjälp att hitta konstruktiva lösningar och se till barnets bästa i stället för att ta frågan till domstol och genomgå en ofta påfrestande process. Regeringen anser således att det finns behov av att utveckla samhällets stöd till särlevande föräldrar och deras barn. Regeringen har därför i propositionen Förstärkta samarbetsamtal (2012/13:189) föreslagit en ändring i socialtjänstlagen (2001:453) som innebär att de kommunala samarbetsamtalen förstärks så att de även kan innefatta frågor som rör barnets försörjning. Förslaget föreslås träda i kraft från och med den 1 juli 2014.

Särlevandeutredningen anförde i sitt betänkande att det kan finnas anledning att föräldrar mer aktivt inbjuds till samarbetsamtal. För att nå så många föräldrar som möjligt gör regeringen i nämnda proposition bedömningen att det är mest lämpligt att kommunerna själva intensifierar sina informationsinsatser men att detta bör kompletteras med ett uppdrag till Socialstyrelsen. Regeringen avsätter 200 000 kronor år 2013 och avser att avsätta ytterligare 3 800 000 kronor år 2014 för genomförandet av båda uppdragen. Medlen för 2014 utbetalas under förutsättning att riksdagen beviljar medel för ändamålet.

Närmare om uppdraget

Utbildningsmaterialet ska ge de kommunala samtalsledarna underlag för att kunna informera och samtala med föräldrar om vad som anses utgöra normalkostnaden för att täcka barns behov i olika åldrar, vad föräldrars försörjningsansvar allmänt innebär, på vilka sätt underhållsskyldigheten kan regleras och bestämmelserna för detta, vart föräldrar kan vända sig för att få hjälp med att skriva avtal om underhållsbidrag, samt information om familjeekonomiska stöd som finns för olika situationer och behov. Samtalsledarna bör även ges utbildningsmaterial för att kunna informera om andra stödformer som det kan finnas behov av. Samtalsledarna behöver inte ha detaljkunskaper kring samtliga av dessa regelverk och stödformer men bör ges utbildning som möjliggör att de på ett professionellt sätt kan hjälpa föräldrarna att fundera kring frågor som rör barns försörjning och lotsa dem vidare till de myndigheter och instanser som kan vara aktuella.

För att garantera att föräldrar får det stöd de efterfrågar ska de kommunala samtalsledarna, inom ramen för utbildningsinsatsen även ges stöd i hur frågor som flera myndigheter kan ansvara för kan hanteras.

Ett utbildningsmaterial ska finnas tillgängligt för samtalsledarna senast den 1 juni 2014. Utbildningsmaterialet kan spridas på olika vis, exempelvis via konferenser och elektroniska kanaler. Vidare kan utbildningsinsatserna utformas på olika sätt. Det är viktigt att olika utbildningsalternativ görs möjliga eftersom de kommunala förutsättningarna för fortbildning av personalen kan variera.

När det gäller uppdraget som rör informationsmaterial om samarbetsamtal som ska riktas till föräldrar, bör detta beskriva såväl samtals syfte och form som ge föräldrar konkret information om vad samtalen kan innehålla och vilken betydelse dessa har. Materialet ska göras tillgängligt för föräldrar och i samband med detta kan samarbete även ske med andra relevanta aktörer. Materialet ska finnas tillgängligt på internet.

På regeringens vägnar

Maria Larsson

Kajsa Eliasson

Kopia till

Statsrådsberedningen/SAM

Finansdepartementet/BA

Försäkringskassan

Kammarkollegiet

Konsumentverket